

Logotyp 	Nazwa instytucji Muzeum Ustrońskie	
Tytuł jednostki / publikacji / fotografii Ustroń		
Ilość stron oryginału 13	Ilość skanów 15	Liczba plików publikacji 15
Autor brak informacji	Wydawnictwo / zakład fotograficzny FORMA, Kraków	Skan okładki
Miejsce wydania Kraków	Rok wydania / Data powstania pierwsza połowa lat 90. XX w.	
Sygnatura ---	Rodzaj zasobu (np. zdjęcie, czasopismo itp.) folder	
Wymiary (wys x szer) 19,1 x 19,1 cm	Stan zachowania ---	
<p>Hasła przedmiotowe (okres historyczny, postacie, miejsce) pierwsza połowa lat 90. XX w., Jan Szczepański, Habsburgowie, książę Albrecht, król August III Sas, Ustroń, Śląsk Cieszyński, Beskid Śląski, Czantoria Wielka, Czantoria Mała, Równica,</p> <p>Hasła tematyczne (np. miasto, przemysł, kuznia, letnicy itp.) foldery turystyczne, miasto, uzdrowisko, wypoczynek, historia, kultura, folklor, turystyka, krajoznawstwo, położenie miejscowości, góry, sport, rekreacja, zabiegi lecznicze</p>		Charakterystyka skanowanego obiektu folder dedykowany kuracjom i turystom, prezentujący walory uzdrowiskowe i turystyczne Ustronia; współczesne informacje przeplatane są cytatami z historii; konsultanci publikacji: Andrzej Georg, Karol Kubala i Stanisław Niemczyk
Prawa autorskie ---		

R

G

B

Grey Scale #13

C

M

Y

K

DANES
-PICTA
.COM

A

1

2

3

4

5

6

M

8

9

10

11

12

13

14

15

B

17

18

19

Inches

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

Centimetres

Colour Chart #13

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

DANES
-PICTA
.COM

Muzeum Hurlnictwa i Kuznictwa
Im. Jana Jarockiego
w Haloniu
ul. Hurlnicza 3 tel. 29-96

Muz. 66

"Miejscowość otrzymała nazwę Ustroń od niepamiętnych czasów, a łacińskie akta kościelne zowią ją odmiennie, raz Ustrona, innym razem Ustrin. Nazwa pochodziłaby od potocznego wyrazu wskazującego nam, iż to tu niby odludny i oddalony od świata zakątek, prawdziwe "ustronie".

(z Kroniki Śląska Cieszyńskiego i powiatów Biąta i Żywiec, rok 1932)

USTROŃ - położenie

Ustroń to piętnastotysięczne miasto o powierzchni 60 km², położone w zachodniej części Beskidu Śląskiego, w dolinie rzeki Wisły i oddalone 25 km od jej źródeł. Swój urok zawdzięcza otaczającym je grzbietom górskim: Czantorii Wielkiej (995 m n.p.m.), Czantorii Małej (864 m n.p.m.) oraz Równicy (883 m n.p.m.). Pomimo swojego "ustronnego" położenia w środku gór Ustroń jest, dzięki dobrym połączeniom komunikacyjnym, atrakcyjnym miejscem dla turystów z Krakowa (oddalonego o 130 km), Katowic (80 km), Bielska-Białej (35 km) i najbliższego, bo odległego zaledwie o 14 km, Cieszyna.

Klimat Ustronia charakteryzuje wczesne nadejście wiosny, ciepłe - choć nieco deszczowe - lato, długa i pogodna jesień oraz śnieżna zima.

USTROŃ - miejsce wypoczynku

Ustroń należy do najbardziej znanych miejscowości wczasowych i uzdrowiskowych.

Głównym jej bogactwem jest przyroda, która otacza miasto ze wszystkich stron. Profesor Jan Szczepański tak widział góry w swej książce "Korzeniami wrosłem w ziemię":

"...Najpierw chciało się wejść na szczyt, by dotknąć ręką nieba. I to już pozostało na całe życie - jakiegokolwiek nieba chcesz dotknąć, musisz wejść na szczyt, to znaczy pokonać swoją słabość, zmęczenie, zniechęcenie, musisz chcieć i potrafić. Piąć się mozolnie kamienistym zboczem lub brnąć w buczynowym liściu i wierzyć, że nagle las się skończy, wszędzie łąka na grzbiecie i świat się otworzy daleki - ale niebo, to dla którego się męczyłeś, odsunie się znowu wysoko, aż wreszcie zrozumiesz kiedyś, że nieba nigdy nie dotkniesz. Ale góry miały z niebem jakiś pakt. Niebo otulało je chmurami aż do podnóża. Rankami, gdy Równica zasrebrzyła się zorzą, góry rysowały się czarno i ostro, jakby one wchłaniały ciemność nocy. Może to one zjadały ciemność i pozwalały wzejść słońcu? Góry zmieniały wygląd razem z niebem. A niebo było przecież synonimem Boga, bo on w nim mieszkał, a zatem i góry uczestniczyły w tej boskości. Góry umiały przekształcać świat, wysoko na ich zboczach rosła inna trawa, rosły inne drzewa, a buki które w dolinie potoku były potężne i rozłożyste, na szczycie Równicy robiły się małe, krepie, zwinięte w sobie - bo część swojej siły musiały oddać górcom, na których rosły. I ludzie gór byli inni - jakby część siebie musieli oddać górcom, otrzymując jednak coś w zamian. Nigdy nie mówili o tym, ale to było oczywiste, wypisane na ich pooranych

twarzach, że noszą część tego górskiego świata i jego wielkości. Żyli ciężko, bo w górach był początek wody i koniec chleba. Ale dotykali chmur, żyli na pograniczu nieba, żyli w przymierzu z lasem, więc mieli coś z inności..."

To tak niezwykle położenie pozwala turystom przemierzać

osiem górskich szlaków o łącznej długości 50 km. W Ustroniu bierze swój początek Główny Turystyczny Szlak Zachodniobeskidzki.

Nie tylko górską przyrodą, ale również infrastruktura decyduje o atrakcyjności miasta.

Wczasowicze, którzy nie przepadają za długimi pieszymi wędrówkami mogą znaleźć się na

szczycie Czantorii dzięki wyciągowi krzeselkowemu, skąd ich oczom ukaże się niezapomniana panorama Tatr lub Małej Fatry. Równie wspaniały widok czeka na tych, którzy pieszo bądź samochodem dotrą do schroniska turystycznego na Równicy.

Miłośnicy nart znajdą tu w zimie prawdziwy raj. Wspomniany już wyciąg krzeselkowy na Czan-

torię może wynieść na szczyt góry 500 osób w ciągu godziny, a orczykowe wyciągi na Palenicy i w Poniwcu (oświetlony stok) udostępniają trasy narciarskie o różnej skali trudności.

Ustroń oferuje również inne możliwości aktywnej regeneracji sił. Na jego terenie znajdują się bowiem korty tenisowe, basen kąpielowy, trakt spacerowe i natu-

ralne plaże wzdłuż brzegów Wisły.

W Ustroniu jest wiele domów wczasowych i pensjonatów o zróżnicowanym standardzie usług i poziomie cen. Można również skorzystać z kwater prywatnych, z pola namiotowego i campingowego. Liczne restauracje i kawiarnie zapewniają dobre wyżywienie oraz spędzenie czasu w miłej atmosferze.

USTROŃ - uzdrowisko

"... Wieś ta na podnóżu Karpat Śląskich położona, w dolinie z trzech stron groniami otoczona i tylko ku północy w szeroką równinę otwierająca się służy już od wielu lat za miejsce dla poratowania nadwyreżonego zdrowia i bywa w tym celu przez chorowitych zwiedzana. Mianowicie udają się tutaj chorzy na piersi, pijący żetycę z pobliskich groniów Czantoryi i Równicy donoszoną, jako też ludzie słabych nerwów, używający ciepłych kąpielii żuźlowych tj. przyrządzanych przez ogrzanie wody żarzącemi żuźłami żelaznymi, których tutejsze huty arcyksięcia Albrechta dostarczają, albo też zimnych kąpielii w rzece Wiśle i wolnego ruchu w czystym zdrowym powietrzu gór..."

(Gwiazdka Cieszyńska nr 29, rok 1856)

Podstawą zabiegów leczniczych proponowanych w Ustroniu są złoża borowiny oraz pokłady solanki jodowo-bromowej o stężeniu składników mineralnych od 8,5% do 13% i temperaturze złoża 42°C. Te dwa naturalne bogactwa wykorzystywane są w leczeniu narządów ruchu, w tym przede wszystkim pacjentów cierpiących na schorzenia gośćcowe. Ponadto leczy się tu choroby dróg oddechowych, zaburzenia przemiany materii i schorzenia układu

krażenia. W tym ostatnim przypadku prowadzi się pełną rehabilitację pacjentów po stanach zawałowych.

Ustroń oferuje 360 łóżek w Szpitalu Reumatologicznym i 800 miejsc w Szpitalu Uzdrawiskowym, gdzie stosuje się również zabiegi elektro- i światłolecznictwa, parafinoterapii a także masaże, inhalacje, laseroterapię, magnetoterapię, gimnastykę leczniczą, terapię zajęciową jak np. leczenie przez sztukę i wiele innych.

"...Miejscowość ta należy bez wątpienia do najpowabniejszych w krainie naszej, słynie jako najdawniejsze miejsce kąpielowe na obszernej okolicy, w której dotąd między nowopowstałymi zakładami zdrojowymi zasługuje na pierwszeństwo..."

(Gwiazdka Cieszyńska rok 1880)

Ustroń zgodnie z planami gospodarza miasta ma pozostać "najpowabniejszą miejscowością w krainie naszej", gdyż przyjęty program jego rozwoju kładzie główny nacisk na ochronę środowiska naturalnego oraz poprawę bazy uzdrawiskowej i turystycznej. Przykładem tych działań jest ostatnio oddane do użytku doskonale zorganizowane, ekologicznie bezpieczne wysypisko odpadów komunalnych.

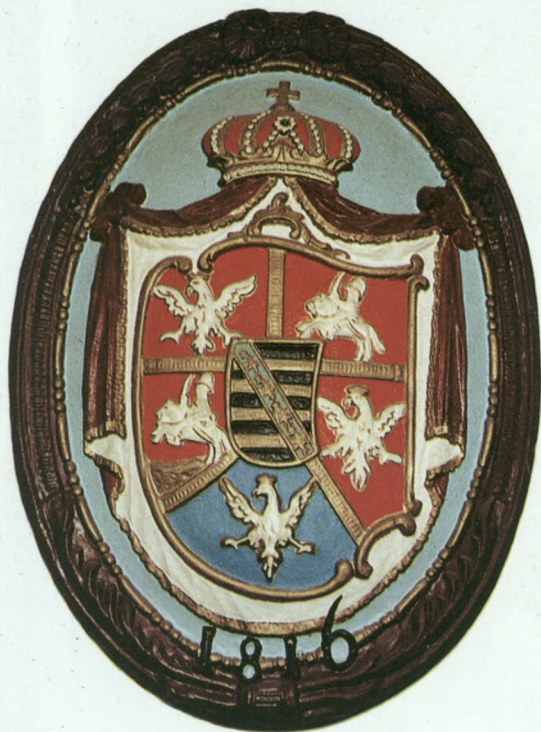

USTROŃ - historia

Pierwsza wzmianka o Ustroniu pochodzi z 1305 roku.

Początkowo Ustroń należał do książąt cieszyńskich, później stał się własnością szlachecką, a w wieku XVII stanowił część dóbr rodu Habsburgów. Po odkryciu złóż rudy żelaza w roku 1772 powstaje huta, kuźnia i walcownia, której właścicielem był książę Albrecht, syn króla polskiego Augusta III. Od wieku XVIII datuje się stały rozwój Ustronia jako kurortu, a w roku 1882 miejscowość uzyskuje status uzdrowiska austriackiego, nadany przez rząd krajowy w Opawie. Prawa miejskie Ustroń otrzymuje w roku 1957, a ponowny status uzdrowiska w 1973 r.

O historii Ustronia świadczą zabytki. Większość z nich zgrupowana jest w centrum miasta, gdzie turysta nie powinien przeoczyć barokowego kościoła katolickiego z roku 1787, kościoła ewangelickiego z 1835 r., Muzeum Hutnictwa i Kuźnictwa oraz budynków byłych zakładów kąpielowych, tzw. Moorbad. Ponadto warto obejrzeć kościół katolicki z 1769 r. w Nierodzimiu, dwór w Hermanicach z XVIII w., a także kamienny ołtarz na zboczu Równicy upamiętniający miejsce spotkań wyznawców luteranizmu w XVII i XVIII wieku.

Herb księcia Albrechta, założyciela zakładów metalowych

*For further information call at: Rynek 1, 43-450 Ustroń, Poland
tel.: (48 3864) 2415, fax: (48 3864) 2391, tlx: 035183pl*

*Edited by FORMA, Kraków
Consultants: Andrzej Georg, Karol Kubala, Stanisław Niemczyk*

Astrón